

«Η αρχαιολογία είναι πάντα μαγεία και είναι πάντα το άγνωστο. Δεν ξέρουμε τι θα μας κρύψει και τι θα μας βγάλει η αυριανή μέρα. Ποτέ δεν πρέπει να απογοητευόμαστε, πάντα πρέπει να είμαστε αισιόδοξοι ότι θα βρούμε ωραία πράγματα».

Τα λόγια αυτά ανήκουν στην Κατερίνα Περιστέρη, την αρχαιολόγο που συνδέθηκε με την σπουδαιότερη ανασκαφή από την εποχή του Ανδρόνικου, αυτή της Αμφίπολης.

Αρχές του 2004. Η Περιστέρη αναλαμβάνει τη θέση της προϊσταμένης της νεοσύστατης ΚΗ΄ Εφορείας

2009-2010. Ξεκινούν ανασκαφικές εργασίες στο Αρχαϊκό Νεκροταφείο της περιοχής του λόφου Καστά.

2012. Για πρώτη φορά αρχίζει η αρχαιολογική σκαπάνη να μπαίνει κάθετα του λόφου, σε βάθος δεκαπέντε μέτρων από τον αγροτικό δρόμο που βρίσκεται στους πρόποδες.

Η πρώτη (νέα) μεγάλη αποκάλυψη είναι γεγονός: έρχεται στο φως το μεγαλειώδες περίβολο του τύμβου, ξεπερνά τα τρία μέτρα ύψος, είναι από θασίτικο μάρμαρο και εκπλήσσει ευχάριστα την ομάδα της Περιστέρη, καθώς διασώζεται σε άριστη κατάσταση.

Μάρτιος 2014. Λίγο μετά το αρχαιολογικό συνέδριο για την ανασκαφική δραστηριότητα στη Μακεδονία η επικεφαλής της ανασκαφής αποκαλύπτει:

«Η είσοδος ήταν κολλημένη στον περίβολο και αγναντεύει, όπως και το λιοντάρι, την Αμφίπολη».

8 Αυγούστου 2014. Τα πράγματα έχουν πάρει τον δρόμο τους. Εντοπίστηκαν δύο μαρμάρινες ακέφαλες και άπτερες Σφίγγες πάνω σε υπέρθυρο. Μπροστά τους υπήρχε σφραγιστικός τοίχος από πωρόλιθο, από τον οποίο έλειπαν μερικοί λίθοι.

«Όταν τις αντικρίσαμε, ήταν μία μαγική στιγμή, νιώσαμε συγκίνηση. Τα μάτια μας τρέχανε δάκρυα χαράς, ήταν κάτι που δεν το περιμέναμε», ομολογεί η Περιστέρη.

20 Αυγούστου. Με την αφαίρεση έντεκα λίθων από τον τοίχο σφράγισης, αποκαλύπτονται εξ ολοκλήρου οι Σφίγγες από μάρμαρο Θάσου.

Το ύψος των αγαλμάτων είναι 1.45 μ. Εντοπίστηκαν επίσης τμήματα από τα φτερά τους και τμήμα από τη ράχη του αγάλματος του Λέοντος.

21 Αυγούστου. Ηρθε στο φως κάτω από τη βάση των Σφιγγών το ανώτερο τμήμα του μαρμάρινου θυρώματος.

Φέρει διακόσμηση με κόκκινο, μπλε και μαύρο χρώμα. Αμέσως κάτω από αυτό, αποκαλύφθηκαν δύο ιωνικά επίκρανα των παραστάδων της θύρας, επίσης επικαλυπτόμενα με fresco και επιζωγραφισμένα με τα ίδια χρώματα.

25 Αυγούστου. Με την αφαίρεση των λιθόπλινθων από τον τοίχο σφράγισης αναδεικνύεται σχεδόν ολόκληρη η πρόσοψη του ταφικού μνημείου.

26 Αυγούστου. Στο κέντρο και μπροστά από την είσοδο αποκαλύπτεται βοτσαλωτό δάπεδο, με ορθογώνια και τετράγωνα σχήματα, πλαισιωμένα από ασπρόμαυρους ρόμβους.

6 Σεπτεμβρίου Η μέρα είναι ξεχωριστή. Στον χώρο μπροστά από τον δεύτερο διαφραγματικό τοίχο, αποκαλύφθηκαν κάτω από το μαρμάρινο επιστύλιο, δύο εξαιρετικής τέχνης Καρυάτιδες, από θασίτικο μάρμαρο.

Το πρόσωπο της δυτικής Καρυάτιδας σώζεται σχεδόν ακέραιο, ενώ από την ανατολική λείπει.

Οι Καρυάτιδες έχουν πλούσιους βοστρύχους, που καλύπτουν τους ώμους τους, και φορούν χιτώνα.

Οι μορφές, επί των οποίων σώζονται ίχνη κόκκινου και μπλε χρώματος, παραπέμπουν στον τύπο της Κόρης.

12 Σεπτεμβρίου Στο ανώτερο τμήμα του τρίτου διαφραγματικού τοίχου διαπιστώθηκε η ύπαρξη επιμελημένου μαρμαρινού περιθυρώματος, ιωνικού ρυθμού, όπως και τα υπόλοιπα αρχιτεκτονικά μέλη του χώρου.

21 Σεπτεμβρίου. Με την αφαίρεση τριών σειρών του τοίχου σφράγισης αποκαλύφθηκαν ολόκληρες οι Καρυάτιδες, ύψους 2,27 μ. Φορούν ποδήρη χιτώνα και μακρύ κροσσωτό μιάτιο με πλούσιες πτυχώσεις.

Φέρουν κοθόρνους διακοσμημένους με κόκκινο και κίτρινο χρώμα, ενώ τα ακροδάχτυλα των ποδιών τους έχουν αποδοθεί με εξαιρετική λεπτομέρεια. Στέκονται επάνω σε μαρμάρινα βάθρα.

Στην επιφάνεια του βάθρου της ανατολικής Καρυάτιδος διακρίνεται κόκκινο χρώμα.

12 Οκτωβρίου. Το μεγαλείο του αρχαιολογικού θησαυρού όλο και επιβεβαιώνεται. Κατά την αφαίρεση της επίχωσης αποκαλύφθηκε το μεγαλύτερο τμήμα ψηφιδωτού δαπέδου, το οποίο καλύπτει όλη την επιφάνεια του χώρου δηλαδή, 4,5 μ. πλάτος επί 3 μ. μήκος.

Η κεντρική παράσταση απεικονίζει άρμα σε κίνηση, που σύρεται από δύο λευκά άλογα, το οποίο οδηγεί γενειοφόρος άνδρας, με στεφάνι δάφνης στο κεφάλι.

Μπροστά από το άρμα απεικονίζεται ο θεός Ερμής ως ψυχοπομπός, ο οποίος φορά πέτασο, μανδύα, φτερωτά σανδάλια και κρατά κηρύκειο. Το ψηφιδωτό έχει υποστεί φθορά στο κέντρο, σε σχήμα κύκλου, διαμέτρου 0,80 μ.

16 Οκτωβρίου. Αφαιρέθηκαν και τα τελευταία στρώματα χωμάτων από την ανατολική πλευρά του ψηφιδωτού και αποκαλύφθηκε η τρίτη μορφή της παράστασης.

Πρόκειται για γυναικεία νεανική μορφή, με κόκκινους ανεμίζοντες βοστρύχους, η οποία φοράει λευκό χιτώνα που συγκρατείται με κόκκινη λεπτή ταινία στο ύψους του στήθους.

Είναι η μυθολογική παράσταση της αρπαγής της Περσεφόνης από τον Πλούτωνα, με την παρουσία του θεού Ερμή ως ψυχοπομπού, όπως είθισται σε ανάλογες αναπαραστάσεις.

του τρίτου θαλάμου αποκαλύφθηκαν δυο τμήματα, από το δυτικό θυρόφυλλο, τα οποία και συνανήκουν.

Σε βάθος 0,15 μ. από την επιφάνεια του κατοφλίου εντοπίστηκε και αποκαλύφθηκε το μαρμάρινο κεφάλι της ανατολικής Σφίγγας, ακέραιο με ελάχιστη θραύση στη μύτη. Έχει ύψος 0,60 μ.

Βρέθηκαν, επίσης, θραύσματα από τα φτερά των Σφιγγών.

28 Οκτωβρίου Η υπόθεση εργασίας ότι υπήρχε τέταρτη θύρα δεν επιβεβαιώνεται. Πρόκειται για μαρμάρινο ορθοστάτη που είχε αφαιρεθεί.

Κάτω από τους παρόλιθους του δαπέδου του τρίτου θαλάμου βρέθηκαν τμήματα των φτερών των Σφιγγών.

Επιπλέον υπήρχε ένα μέρος από τον λαιμό της δεύτερης Σφίγγας και τμήματα από το μέρος του ψηφιδωτού που έλειπε.

12 Νοεμβρίου. Η ώρα της ιστορικής αποκάλυψης: Τάφος και σκελετός βρέθηκαν στον τύμβο Καστά.

Σε βάθος 1,60μ. από τους σωζόμενους λίθους του δαπέδου, εντοπίστηκε μεγάλος κιβωτιόσχημος τάφος με διάσπαρτα, σιδερένια και χάλκινα καρφιά και οστέινα και γυάλινα διακοσμητικά στοιχεία φέρετρου, μέσα και έξω από τον οποίο υπήρχαν οστά.

29 Νοεμβρίου. Η Περιστέρη παρουσιάζει φωτογραφία των οστών τονίζοντας ότι στόχος είναι η καλύτερη προστασία του σκελετού.

«Κάντε υπομονή θα μας πουν οι ανθρωπολόγοι, σε ονόματα δεν αναφερόμαστε», είπε η κατά τη διάρκεια των επιστημονικών ανακοινώσεων για τις ανασκαφικές εργασίες.

«Το ίδιο το μνημείο είναι από μόνο του ένα αριστούργημα καταπληκτικών καλλιτεχνών» επαναλαμβάνει.

«Πρόκειται για ένα πολυτελέστατο ταφικό μνημείο μία πολύ ακριβή κατασκευή», σχολιάζει η γ.γ. του υπουργείου Πολιτισμού, Λίνα Μενδώνη.

τα επτά μαρμάρινα τμήματα των επιστηλίων που ανήκουν στον τρίτο θάλαμο και πιο περίτεχνο χώρο του ταφικού μνημείου βρέθηκαν εντυπωσιακές παραστάσεις.

Οι αρχαιολόγοι διακρίνουν ένα ζώο στο κέντρο που φέρει κέρατα και πιθανόν να είναι ένας ταύρος ανάμεσα σε δύο ανθρώπινες φιγούρες σε κίνηση, μία γυναικεία και μία ανδρική.

Δεξιά της γυναικείας και αριστερά της ανδρικής διακρίνονται υδρίες και φτερωτές μορφές, ενώ η δεξιά φτερωτή μορφή κατευθύνεται προς ένα τριποδικό λέβητα.

22 Δεκεμβρίου Το υπουργείο Πολιτισμού δίνει στη δημοσιότητα τα αποτελέσματα της γεωφυσικής διασκόπησης και της γεωλογικής χαρτογράφησης του τύμβου Καστά.

«Η έρευνα επιβεβαίωσε ότι ο λόφος έχει μικτή δομή με το μεγαλύτερο τμήμα του να είναι φυσικό, ενώ η ανθρωπογενής επίχωση συνιστά σχετικά μικρό τμήμα», τονίζεται μεταξύ άλλων.

Ωστόσο, δεν έχει ξεκαθαρίσει εάν τα νέα ευρήματα θα ρίξουν φως στην ταυτότητα του «ενοίκου» του ταφικού μνημείου.